

Ako čeliť strachu

Obdobie sucha

Pozývam Vás do seriálu zamyslení sa nad Božím Slovom, ktoré som nazval "Ako čeliť strachu". Strach je doménou nielen týchto posledných dní, kedy sa obávame o svoje zdravie v súvislosti s ochorením covid-19 a pýtame sa, ako to s nami bude, ako dopadneme na testovaní, budeme sa môcť niekedy vrátiť k normálnemu životu, stretávať sa, čo čaká našu krajinu, náš zbor a z týchto otázok a pochybností vane strach a obavy, týkajúce sa aj vzťahov, všetkých oblastí ľudského života. Inšpirovala ma kniha od amerického teológa Russella Moora z Južnej baptistickej konvencie v USA pod názvom Odvaha stáť a podtitulom Čeliť svojmu strachu bez straty svojej duše (knihu som nečítal, jej popis ma inšpiroval). Poďme sa spolu pozrieť do Božieho Slova na príbeh a osobu Eliáša, na osobu a dielo Pána Ježiša a hľadáme odpoveď aj pre naše životy v dnešných dňoch, pre náš strach, aby sme sa mu pozreli do očí a aby sme zvíťazili láskou, vernosťou a nasledovaním Pána Ježiša.

Prvý diel seriálu zamyslení "Ako čeliť strachu" som nazval "Obdobie sucha". Situácia, v ktorej sa ocitá Izrael a kam my vstupujeme je popísaná v Božom Slove v 1. Kráľov 16:30-34

"Omriho syn Acháb konal to, čo bolo zlé pred Hospodinom, a to viac než všetci jeho predchodcovia. Nestačilo mu, že chodil v hriechoch Nebátovho syna Jarobeáma, ale si vzal za ženu Izebel, dcéru Etbaala, kráľa Sidončanov, a chodieval slúžiť Baalovi a uctieval ho. Pre Baala zriadil oltár v Baalovom dome, ktorý postavil v Samárii. Acháb zhotovil aj ašeru, ba v snahe urážať Hospodina, Boha Izraela, predstihol všetkých predošlých izraelských kráľov. Za jeho čias Chiel z Bételu vystaval Jericho. Za cenu svojho prvorodeného syna Abiráma položil jeho základy a za cenu Segúba, svojho najmladšieho syna, osadili jeho brány, a to podľa Hospodinovho slova, ktoré vyslovil Jozua, syn Núna."

Achab bol popísaný ako najhorší, najbezbožnejší kráľ v dejinách Izraela a aj jeho manželka bola zlá, zákerná, bezcitná žena, ktorá napáchala mnoho ohavností vrátane povraždenia Hospodinových prorokov. Aj ľud bol zvedený do hriechu, do modlárstva a Izrael zažíva najbezbožnejšie obdobie vo svojej histórii, najväčší duchovný aj morálny úpadok. Na scénu prichádza prorok Eliáš. Najskôr si ho skúsme predstaviť, zapojme fantáziu:

2. Kráľov 1:7-14

Vyzvedal sa ich: „Ako vyzeral ten muž, čo vás stretol a hovoril vám tieto slová?“ Povedali mu: „Mal plášť zo srsti a bedrá prepásané koženým opaskom.“ On na to: „To bol tišbejský Eliáš.“ Potom poslal po Eliáša veliteľ a s päťdesiatčlenným oddielom. Keď prišiel k nemu, práve sedel na končiaroch vrchu. Povedal mu: „Boží muž, na kráľov rozkaz zíd' dolu!“ Eliáš odpovedal veliteľovi päťdesiatčlenného oddielu: „Ak som Boží muž, nech spadne oheň z neba a pohltí teba i tvoj päťdesiatčlenný oddiel.“ Vtom spadol z neba oheň a pohltil ho i s oddielom. Poslal po neho zase iného veliteľa s päťdesiatčlenným oddielom. Ten mu povedal: „Boží muž, na kráľov rozkaz ihneď zíd' dolu!“ Eliáš však odpovedal: „Ak som Boží muž, nech oheň spadne z neba a pohltí ťa i s oddielom.“ Vtom spadol z neba Boží oheň a pohltil ho i s päťdesiatčlenným oddielom. Ešte i po tretí raz poslal veliteľa s päťdesiatčlenným oddielom. Keď tretí veliteľ vyšiel hore, klakol si pred Eliášom na kolena a úpenlivo ho prosil: „Boží muž, ber, prosím, ohľad na môj život i na životy týchto päťdesiatich služobníkov. Z neba spadol oheň a pohltil dvoch predošlých veliteľov i s ich päťdesiatčlennými oddielmi. Teraz dokáž, že si ceníš môj život.“

Je to iste človek, ktorý nie je ako všetci ostatní, nechodí do fitka, nenosí veci podľa najnovšej módy a nedáva si upraviť obočie. Je to prorok Boží, žije v nehostinných podmienkach a nasleduje svojho Boha. Prichádza ku kráľovi Achábovi:

"Vtedy povedal tišbejský Eliáš z Gileádu Achábovi: „Akože žije Hospodin, Boh Izraela, ktorému slúžim, nebude po tieto roky ani rosy, ani dažďa, iba ak na moje slovo.“ Hospodin ho nato oslovil: „Odíď odtiaľto, obráť sa na východ a ukry sa pri potoku Kerít, ktorý je východne od Jordánu. Z potoka budeš piť a krkavcom som prikázal, aby ťa tam živili.“ Odišiel teda a urobil,

ako prikázal Hospodin. Odišiel a usadil sa pri potoku Kerít, východne od Jordánu. Krkavce mu prinášali ráno i večer chlieb a mäso a z potoka pil. Onedlho však potok vyschol, lebo v krajine nebolo dažďa." (1. Kráľov 17:1-6)

Toto je príbeh, ktorému sa budeme venovať, keď sme si už priblížili situáciu v Izraeli, predstavili kráľa Achába aj proroka Eliáša. Eliáš (=Hospodin, Jahve, je Boh) vstupuje do deja náhle, bez toho, že by sa pred tým o ňom niečo spomínalo, prichádza tak divoko vyzerajúci, ako si dokážete predstaviť podľa jeho popisu, odvážne doprostred honosného paláca, kde všetci slúžia Bálovi a on povie "Akože žije Hospodin Boh Izraela, ktorému slúžim (pred ktorým stojím = je služobníkom živého Boha)". Chce všetkým ľuďom ukázať, dokázať, že Boh žije, napriek úpadku a odpadnutiu vodcov, celého národa, On koná a je živý Boh. Eliáš to hovorí smelo, priamo, bez servítky na ústach, bez snahy o politickú korektnosť - "nebude ani rosy ani dažďa, iba ak na moje slovo". Hovorí to v čase hojnosti, nič nenasvedčovalo tomu, čo hovoril Eliáš. Vyriekol vážny súd a odchádza. Kráľ Acháb má čas na rozmyšľanie nad tým, čo počul. Čas beží a kráľ vidí, že ten divý muž s vážnym slovom mal pravdu a stalo sa ako povedal. Ten boh Baal, ktorého uctieval Acháb aj celý jeho dvor a národ bol boh búrky a oblakov. Takže tento súd je vyrieknutý na to, aby Eliáš dokázal, že Baal nie je žiadny boh, pretože nedokáže s tým, že neprší, nič urobiť. Hospodin pripravil pre Eliáša bezpečný úkryt pri potoku Kerít, lebo samozrejme sa stáva najhľadanejším človekom v celom kráľovstve, keďže došlo na jeho slová a je jasné, že bez neho nezaprší. Všetci zvedovia ho hľadajú. Eliáš trávi čas v úplnej samote, izolácii a v liste Jakuba čítame, čo tam robil - horlivo sa modlil.

V tomto bode sa môžeme pozrieť aj na seba, ako by sme my trávili čas v takomto prípade, alebo ako ho trávime, keď sme teraz v izolácii s obmedzeniami, opatreniami? Modlíme sa horlivo, alebo len večer pred spaním? Aj horlivá modlitba k živému Bohu je spôsob ako sa vyrovnáť so strachom a samotou, nielen pre Eliáša ale aj pre nás v súčasnej situácii.

Zaujímavý je aj jeho spôsob života: žiadne čajíky, kávičky, drinky...voda z potoka, Hospodin uznal, že to mu stačí. Jedol ráno i večer chlieb a mäso, čo mu nosili krkavci na Boží príkaz. Dostáva chlieb každý deň - každodenný chlieb od Hospodina, pripomína to Božiu starostlivosť formou manny aj o Izrael putujúci po púšti. Jest mäso každý deň a to dokonca dvakrát bolo niečo veľmi nezvyčajné, mäso jedli Izraelci zriedka, v slávnostné dni, pri zabíjačkách, a skôr symbolizuje potravu kráľov - aj takto Hospodin prejavuje Eliášovi svoju starostlivosť a dáva mu najavo, že je v Jeho očiach cenný, ako kráľ. Na druhej strane však, tie krkavce mu iste nenosili pečené rebierka alebo sviečkovú, ale surové mäso. Keďže sú to vtáky pre Židov nečisté, nemali by sa ani dotýkať toho, čoho sa tie vtáky dotkli (mali v zobáku). Takže Boh sa skutočne veľmi nezvyčajným, kurióznym spôsobom vymykajúcim sa tradíciám stará o Eliáša.

Znovu sa pozrime aj na seba. Aj v našom živote sú možno veci, ktorých sa nedotýkame (nemyslím veci zlé ako hriech), kam nechceme ísť, čo nechceme robiť. Aj toto nám môže byť povzbudením, aby sme sa nebáli, keď má Hospodin pre nás niečo nové, iné, nezvyčajné, čo pre nás pripravil, aby sme neostali v svojich stereotypoch myslenia, života. Spurgeon hovorí:

"Nečisté havrany prinášali Eliášovi čistý pokrm."

Pokrm ako Božie Slovo je čisté a môžu ho zvestovať aj ľudia neveriaci, nie plne odovzdaní Bohu a možno je to aj výzva pre nás, čo sme celé roky veriaci a citujeme Božie Slovo, či nie sme len takíto nečisté havrany, prenášači Božieho Slova, bez toho, aby sa nás dotklo.

Jeden príbeh hovorí o chudobnej matke, ktorá čítala tento príbeh svojmu synovi, ako sa Boh staral o Eliáša. A nato sa synček pýta mamky, či môže ísť otvoriť dvere. Udivená mamka sa pýta prečo? Synček jej odpovedal, že Boh sa určite chce postarať aj o nich, ale keď majú zatvorené dvere, tak tieto havrany sa tu nedostanú. Nakoniec mamka ustúpila tejto detinskej viere a nechala otvorené dvere a práve v tom čase išiel okolo starosta a bolo mu divné, prečo v taký sychravý večer majú otvorené dvere na dome, tak prišiel, zaklopal a keď sa dozvedel dôvod, tú vieru toho chlapca, prečo boli dvere otvorené tak sa im dotknutý Božím Slovom ponúkol, že on bude tým Božím havranom, ktorý sa o nich postará.

Je to inšpiráci aj pre nás, či v tomto období nemáme byť aj my tým Božím poslom pre nasýtenie niekoho iného, či je to Božie Slovo, povzbudenie, objatie, praktická pomoc. Aj toto je spôsob na prekonanie strachu, keď prekročíme tieň vlastného seectva, zahľadania sa len na seba samého.

Celý tento príbeh končí konštatovaním, že potok vysychá. Eliáš tomu čelí, vidí tú realitu, že keď neprší, ani ten potok, ku ktorému ho Boh poslal už mu nebude viac dávať vodu. Čaká, čo Hospodin povie, čo bude jeho ďalšie smerovanie, ďalší krok. Boh ho vedie vždy krok za krokom.

Ešte sa pristavím pri tom vysychajúcom potoku. Je to ťažké pre veriaceho človeka sedieť pri vysychajúcom potoku. A vy viete, že vás tu Boh poslal, že tu máte byť. Ten potok alegoricky môže byť vysychanie slávy, záujmu, služby, o ktorú už nie je záujem, vysychať nám môže zdravie, sila, odvaha, láska, viera, nádej. Pýtajme sa, hľadáme a nechajme sa viesť, aj týmto príbehom Eliáša.

Chcem ešte premostiť celý tento príbeh na Pána Ježiša. Tiež prichádza v kritickom období, kedy je Izrael pod nadvládou, je rozdelený, prichádza nie krikľavým spôsobom. Nie možno s divkým vzhľadom, to skôr Ján Krstiteľ, ktorého Pán Ježiš označil ako Eliáša tej doby. Izaiáš však popisuje vzhľad Pána Ježiša takto:

"...nemal podoby ani krásy; videli sme ho, ale nebolo na ňom vidieť toho, pre čo by sme ho boli bývali žiadostiví. Opovrhnutý bol a opustený od ľudí, muž bolesti..." (Izaiáš 53:2-4)

Takže tiež nie je prototyp muža z fitnesska, je to človek, čo sa narodil v maštali, vyrastal v tesárskej dielni a bol po svoj aktívny život v podstate bezdomovcom, ktorý častokrát prespáva aj v mestskej záhrade. Ježiš však prináša nádej a rozváženie ľuďom v tej dobe, že On je tá záchrana. Opäť to nemá ľahké, naráža na tvrdosť srdca ľudí, na odpor farizejov, predstaviteľov náboženstva a učiteľov zákona Izraela a naráža aj na nepochopenie bežných ľudí. Nachádza však prijatie u ľudí núdzných, chorých, zarmútených, posadnutých nečistými duchmi, chudobných a zachraňuje, vyslobodzuje ich a prináša im nádej večného života. A práve Ježiš je odpoveďou na strach.

Na začiatku sme povedali, že láska, láska úplná, ktorá došla naplnenia v každej oblasti nám pomôže prekonať strach. A práve Ježiš je ten, ktorý tú lásku plní do tých oblastí života, kde máme strach. Či je to strach o finančné zabezpečenie rodiny, strach o zdravie, obľúbenosť, popularitu, z výchovy detí, zo vzťahov, zo stavu spoločnosti, z budúcnosti. Je tu Ježiš, ktorého lásku vidíme na kríži, ktorého lásku a záujem môžeme zažívať každý deň, ktorý nám dáva nádej. Keď vieme a cítime, že sme milovaní, že Boh sa o nás postará aj takým spôsobom, ako sa staral o Eliáša. Potom nebudeme reptáť, báť sa, ale prijmem aj okolnosti, v ktorých sa nachádzame ako novú príležitosť spoznať Boha iným spôsobom, spoznať lásku, ktorá vyplní ten strach. Ak ten prázdny nový priestor nevyplní láska, zostane tam strach a kladieme si pochybovačné otázky, zamierame v strachu a sú to až muky. A zbytočne, keď Pán Ježiš nám ponúka nádej.

Nech vás Božie Slovo požehná, vyženie strach a prinesie nádej.

Pavol Mrština
prepísala Eva Mrštinová